

fremkalde indenlandsk Industri. Der er her Tale om et Forhold, overfor hvilket man i ikke ringe Grad er hjælpeløs, og som man maa tage Hensyn til, og Venstre har tidligere vist og vil ogsaa ved Forhandlingerne her vise, at man vil tage Hensyn hertil. Jeg taler om de saakaldte „berettigede Interesser“. Med det, jeg her har udtalt, skal dog ikke være sagt, at vi anerkender alt, hvad man ønsker at henføre under dette Begreb, som berettiget til at henføres derunder, men det er givet, at der kan være opvokset Industrier, som det er baade i vedkommende Lands og i vedkommende Fabrikants Interesse ikke at tage for haardt paa. Jeg kan gøre det klart ved et Eksempel, som enkelte ærede Medlemmer vil kunne kende, uden at jeg dog vil nævne, hvem og hvad det drejer sig om. Jeg vil, saa godt jeg formaar efter Hukommelsen, gengive nogle Tal, som var fremme under Toldlovbehandlingen i 1908 og i Tiden derefter. Der fandtes den Gang her i Landet en Industri af en ganske bestemt Art, den var kun repræsenteret af en enkelt Fabrik, hvis Virksomhed i enhver Henseende var til at overskue. Skulde vi indføre samme Varemængde, som denne Fabrik producerede, vilde det have givet Statskassen en Toldindtægt af 2 300 Kr., saa vidt jeg husker, man maa ikke gaa i Rette med mig om Tallene, det er i og for sig ligegyldigt, om de er nøjagtige, de illustrerer alligevel Forholdet. Af den vedkommende Fabrikants Bøger og Regnskaber fremgik det, at han sad og ernærede sig kummerligt med en Indtægt af 1 800 Kr.; disse 1 800 Kr. kostede altsaa Staten 2 300 Kr. Nu vil de, som ser overfladisk paa Tingene, sige, at man maatte hellere have sat denne Mand paa Pension og givet ham 1 800 Kr. til hans Dødsdag, saa havde Staten sparet 500 Kr. Dette er tilsyneladende rigtigt, men der dukker op bag ved denne Fabrikant 5—7—9 Arbejderfamilier — jeg husker ikke hvor mange —, som ogsaa var beskæftiget ved denne Industri og eksisterede af den, om end maaske endnu kummerligere end den vedkommende Mand. Naar man staar overfor et saadant Forhold, vil formentlig selv de mest inkarnerede Frihandelsmænd stemme for at bevare Tolden paa disse Varer, thi hvad vil man opnaa ved at faa disse 2 300 Kr. ind i Statskassen? Man vil opnaa at sætte de paagældende Arbejderfamilier ud af deres Erhverv. Det er let nok sagt, at de kan søge anden Beskæftigelse, men det er vanskeligere gjort,

navnlig i Tider som de nuværende. Jeg nævner dette, fordi jeg en Gang for alle vil sige, at Venstre vil være rede til at tage alt det Hensyn, der ud fra vort Synspunkt bør tages til den Slags berettigede Krav, som man maaske vil komme til at staa overfor i Udvalget. Det er lige saa lidt nu som i 1908 vor Mening at ødelægge en dansk Industri, som har nogen som helst Eksistensberettigelse. Det er urigtigt, naar man skælder Venstre ud — ja, udskælder er maaske ikke et passende Ord at bruge, jeg vil sige: kalder Venstre for et byffjendsk og industrifjendsk Parti, jeg har selv personlig været ude for dette, og det er ganske forkert. En hvilken som helst Industri her i Landet, der kan holde sig oppe saa nogenlunde ved egen Hjælp, ser vi paa med venlige Øjne, og det gælder i højere Grad, jo mere den er i Stand til at klare sig selv, baade Fabrikanterne og Arbejderne i en saadan Industri — jeg gør i saa Henseende ingen Forskel — ser vi paa med venlige Øjne, men deraf følger ogsaa, hvorledes vor Stilling var i 1908, og hvorledes den, saa vidt staar til mig, vil blive igen i Aaret 1921, eller i Aaret 1922 bliver det vel nærmest, vi kommer til at føre Forhandlingerne. Vi vil ærligt og redeligt gennemgaa Positionerne paa Toldloven, høre, hvad der fremføres fra de interesserede, men ogsaa have Adgang til at maale og veje, hvad der fremføres, og danne os et Begreb om, hvorvidt det er berettigede Interesser, der er Tale om, eller ikke. Men finder vi, at det er berettigede Interesser paa lignende Maade, som vi fandt det i 1908, vil vi ingenlunde fra Venstres Side være haardere i Dag end i 1908, thi vi finder, at Tiderne i Øjeblikket er vanskelige, ikke alene for Fabrikanterne, men ogsaa for Arbejderne, og det, vi maaske principmæssigt kunde tillade os i 1908, kan vi vanskeligt tillade os i 1922, fordi vi indrømmer, at Tiderne nu er vanskeligere.

Derfor vil maaske inkarnerede Frihandelsmænd, der kun ser mere teoretisk paa det, sige, at vi gaar ikke vidt nok denne Gang, vi burde i Virkeligheden stryge Tolden baade her og der. Ja vel, hvis det var gode, opadgaaende Tider, hvor Industrien og dens Udøvere, baade Driftsherrer og Arbejdere, med nogenlunde Ro kunde se Fremtiden i Møde, vilde vi være gaaet adskilligt videre, end der er gaaet i dette Lovforslag. Men vi ser paa Forholdene, som de er, fordi vi netop vil være med til — ogsaa paa anden Maade end gennem de 8 Punkter — at hjælpe